

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА**

Навчально - науковий інститут бізнесу і менеджменту

Кафедра організації виробництва, бізнесу та менеджменту

СВІТЛИЧНИЙ ОЛЕКСАНДР ВЯЧЕСЛАВОВИЧ

УДК 35.071

Реферат
кваліфікаційної (магістерської) роботи
УДОСКОНАЛЕННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЧЕРЕЗ
ІНСТРУМЕНТИ ВПЛИВУ НА ПУБЛІЧНУ ВЛАДУ В УКРАЇНІ
спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»

Харків – 2019

Кваліфікація магістерська робота є рукописом.

Робота виконана в Харківському національному технічному університеті сільського господарства імені Петра Василенка Міністерства освіти і науки України.

Науковий керівник:

доктор наук з державного управління **Бакуменко Валерій Данилович**,
Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка,
професор кафедри організації виробництва, бізнесу та менеджменту.

Захист відбудеться на засіданні екзаменаційної комісії у ХНТУСГ за адресою: 61002, м. Харків, вул. Алчевських, 44, ауд. 105

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Актуальність теми. Демократичні зміни в усіх сферах суспільного життя України за роки незалежності зумовлюють все більш активне залучення представників громадянського суспільства до процесів публічного управління. Сучасне українське суспільство спрямоване на трансформацію взаємодії суспільства та держави, яка, у свою чергу, забезпечується використанням громадянами інструментів впливу на державно-управлінські процеси й відповідно їх участю в громадсько-політичному житті суспільства.

Становлення ефективної взаємодії між інститутами громадянського суспільства та органами влади напряму залежить від якісних змін в моделі публічного управління. Практика прийняття публічних рішень та реалізації державної політики в Україні без обговорення і схвалення з боку громадськості свідчить про уповільнені темпи поширення необхідного мінімуму процедур публічної політики. Таким чином, набуває актуальності питання удосконалення публічного управління через механізми залучення громадян до процесу прийняття рішень, що дасть можливість органам влади швидко та ефективно ухвалювати відповідні рішення.

Пошуку ефективних механізмів співпраці влади і громадськості приділяється багато уваги як з боку науковців, так і з боку громадських діячів. Теоретичною основою роботи стали праці Е. Афоніна, Л. Гонюкової, А. Красносільської, М. Лациби. Також у процесі роботи використовувалися праці Д. Горелова, А. Єрмолаєва, В. Купрія, І. Лукері, П. Манжолі, О. Солонтя та інших. Однак питання удосконалення публічного управління

через інструменти залучення до нього представників громадянського суспільства залишається актуальним та вимагає подальших досліджень.

Вчені в своїх працях охопили коло питань щодо пошуку резервів виробництва та підвищення його ефективності, розробки і реалізації реформ в аграрній сфері, вдосконалення економічного механізму господарювання. Але й багато проблем існування та розвитку села не вирішено: не оновлені матеріально-технічна база виробництва, зберігається диспаритет цін на сільськогосподарську та промислову продукцію. Зокрема, необхідним стало реформування організації управління сільськогосподарським виробництвом, якому на жаль приділяється мало уваги.

Метою досліджень магістерської роботи є удосконалення публічного управління через інструменти впливу на публічну владу. Мета дослідження обумовила постановку і шляхи вирішення наступних **завдань**:

- визначити науково-теоретичні засади публічного управління;

- детермінувати роль інститутів громадянського суспільства у процесах реалізації публічного управління;

- виявити особливості нормативно-правового регулювання використання інструментів впливу на публічну владу в Україні;

- проаналізувати стан інституціонального розвитку громадянського суспільства в Україні;

- визначити особливості використання інструментів впливу на публічну владу в Україні;

- виявити найбільш ефективні інструменти впливу на публічну владу в Україні;

- запропонувати заходи щодо покращення рівня співпраці органів влади та інститутів громадянського суспільства;

-розглянути елементи системи прямої електронної демократії та особливості функціонування її сервісу;

-розробити рекомендації щодо імплементації сервісу прямої електронної демократії.

Об'єктом дослідження є процес публічного управління в Україні.

Предметом дослідження є сукупність теоретико-методичних, науково-практичних і прикладних положень щодо удосконалення публічного управління через інструменти впливу на публічну владу

Методика дослідження включає систему статистико-економічних методів в поєднанні з теоретичними аспектами формування шляхів вдосконалення організації управління виробництвом господарства. У процесі дослідження використано такі основні методи: системно-структурний та абстрактно-логічний (для теоретичних узагальнень результатів аналітичних розрахунків і формулювання висновків); аналізу і синтезу (для деталізації об'єкта дослідження через його поділ на окремі складові та зведення результатів їх вивчення в одне ціле); метод порівняльного аналізу (для обґрунтування застосування окремих інструментів регулювання виробничих і управлінських відносин); економіко-статистичний – групування, кореляційно-регресійний аналіз (для виявлення впливу чинників на окремі його критерії); розрахунково-конструктивний (в опрацюванні стратегії розвитку).

Достовірність отриманих результатів, висновків і пропозицій підтверджується розрахунками, застосуванням значного фактичного матеріалу.

Інформаційною базою досліджень були матеріали Державної служби статистики України та Харківського обласного управління статистики, нормативні акти України, спеціальна економіки література, літературні

джерела з агробізнесу, менеджменту в сільському господарстві, звітні дані підприємства, матеріали періодичних видань, довідково-інформаційні матеріали, результати власних спостережень автора.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у визначенні напрямів удосконалення процесу публічного управління за допомогою інструментів впливу на публічну владу на прикладі органів місцевого самоврядування міста. А саме:

-запропоновані заходи з активізації співпраці органів влади та інститутів громадянського суспільства, які направлені на підвищення рівня професіоналізму їх представників через проведення спеціалізованих семінарів, тренінгів, заходів з обміну досвідом тощо;

-визначено роль ІГС у процесі реалізації публічного управління. Розглянуто інструменти впливу на публічну владу в Україні. Зроблено аналіз законодавчого регулювання щодо використання інструментів громадської участі;

-здійснено аналіз використання інструментів впливу на публічну владу в Україні: розвиток громадянського суспільства має позитивну тенденцію; пасивність громадян щодо громадської участі; формальний характер проведення консультацій з громадськістю органами влади;

Практичне значення одержаних результатів. Практичним результатом проведеного дослідження є удосконалення процесу публічного управління через інструменти впливу на публічну владу, що дозволить збільшити рівень публічності органів влади, підвищити рівень залучення представників громадянського суспільства до процесу прийняття та реалізації рішень органів влади, а також покращити рівень співпраці органів влади та представників громадянського суспільства в Україні

Апробація результатів дослідження. Результати досліджень є основою для підвищення управління ефективністю виробництва та збуту продукції господарства. Основні положення, найважливіші результати дослідження, висновки та пропозиції автор магістерської роботи доповів на зборах господарства. Результати досліджень опубліковані в Матеріалах I Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Інтеграція освіти, науки та бізнесу в сучасному середовищі: літні диспути» –(Дніпро,2019) та в Матеріалах Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Вітчизняна наука на зламі епох: проблеми та перспективи розвитку» (Переяслав-Хмельницький,2019)

Структура та обсяг роботи. Магістерська робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Вона виконана на 115 сторінках комп'ютерного тексту, містить 16 таблицю та 25 рисунків. Список використаних джерел налічує 55 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У першому розділі «Науково-теоретичні засади публічного управління» розглянуто: роль інститутів громадянського суспільства у процесах реалізації публічного управління; громадська участь та інструменти впливу на публічну владу; нормативно-правове регулювання використання інструментів впливу на публічну владу в Україні

У другому розділі «Аналіз використання інструментів впливу на публічну владу» розглянуто: стан інституціонального розвитку громадянського суспільства в Україні; аналіз особливостей реалізації громадської участі при здійсненні публічного управління в Україні; процедура здійснення громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади в Україні як інструмент впливу на публічну владу

У третьому розділі «Розробка заходів щодо удосконалення публічного управління через інструменти впливу на публічну владу в Україні» розглянуто: заходи щодо покращення рівня співпраці органів влади та інститутів громадянського суспільства як основи удосконалення публічного управління; Елементи системи прямої електронної демократії як інструмент впливу на публічну владу; функціонування сервісу прямої електронної демократії.

ВИСНОВКИ

У магістерській роботі здійснено науково-теоретичне обґрунтування та розробка заходів щодо удосконалення публічного управління через інструменти впливу на публічну владу. За результатами дослідження зроблені наступні висновки теоретичного, методичного та прикладного характеру:

1. Важливим пріоритетом розвитку сучасного державного управління є досягнення стандартів «доброго урядування», одним з яких є публічність влади. Публічність в цьому контексті проявляється через відкритість влади до громадян, до нових ідей, до нового досвіду, до конструктивної критики та пропозицій і т.д. Тому залучення громадян до процесу управління державними справами є одним із найважливіших напрямків з удосконалення та розвитку сучасного публічного управління.
2. Обґрунтовано науково-теоретичні засади публічного управління через призму явища громадянського суспільства, а саме: визначена роль інститутів громадянського суспільства у процесах реалізації публічного управління, громадської участі та інструментів впливу на публічну владу, а також нормативно-правового регулювання інструментів впливу на публічну владу, які існують в Україні.
3. Громадянське суспільство – це сукупність суспільних відносин, які виникають на засадах добровільності, самоорганізації та автономності від держави між громадянами або створеними ними організаціями для задоволення суспільних інтересів. Об'єднуючись в інституції, представники громадянського суспільства отримують можливість відігравати важливу роль у процесах управління

державою. ІГС забезпечують надання якісних та економічно ефективних соціальних послуг, організацію приватних осіб для самостійного задоволення своїх інтересів без додаткових фінансових або адміністративних витрат з боку держави, поширення благодійництва та надання адресної благодійної допомоги, участь в ухваленні рішень та забезпечення таким чином більшої ефективності рішень з огляду на врахування інтересів різних соціальних груп. Все це можливо за наявності в державі інструментів, за допомогою яких ІГС можуть взаємодіяти з органами публічної влади.

4. Нормативно-правові акти України достатньо широко регламентують участь громадськості у процесах державотворення, надаючи їй право використовувати різні інструменти впливу як на загальнонаціональному, так і на місцевому рівнях. Однак процедури реалізації цих прав істотно ускладнені, а рекомендаційний характер внесених громадськістю пропозицій не дає гарантій їх урахування органами влади

6. Тенденція розвитку громадянського суспільства (включаючи інституціональний розвиток та розвиток громадської культури громадян) в Україні має позитивний напрям. Так, за рейтингами авторитетних міжнародних організацій FreedomHouse та USAID, які досліджують питання розвитку громадянського суспільства у різних країнах світу, показники розвитку громадянського суспільства в Україні поступово поліпшуються, але рівня розвинутих країн вони ще не досягли; проте серед пострадянських країн Україна має найкращий результат. Серед проблем, які спіткають українські ІГС, особливої уваги потребує питання державного фінансування ІГС, оскільки це безпосередньо впливає на якість виконання ними своїх функцій.

7 Аналіз рівня громадянської свідомості українців дозволив зробити висновок про пасивність громадян України, коли мова йде про безпосередню громадську участь у питаннях вироблення публічних рішень. При цьому, усвідомлення важливості участі громадськості у прийнятті рішень присутнє. Це дозволяє констатувати наявність в українському суспільстві протиріччя: з одного боку, українці визнають важливість права громадян впливати на прийняття рішень в державі, а з іншого боку – їм не вистачає мотивації активно займатися громадською діяльністю.

8. Аналіз використання інструментів впливу на публічну владу в Україні дозволив виявити найбільш ефективний інструмент, використання якого безпосередньо впливає на якість прийняття та реалізації публічних рішень. Цим інструментом є громадська експертиза діяльності органів публічної влади. Переваги цього інструменту розповсюджуються як на органи влади (зовнішній аудит діяльності, рекомендації щодо очікувань соціальних груп, консультативний та волонтерський ресурс), так і на ІГС (вплив на вироблення публічної політики, підвищення внутрішньо організаційного розвитку та рівня знань і навичок членів). Досвід застосування цього інструменту переконливо свідчить, що він позитивно впливає на якість публічної політики, а також підвищує рівень відкритості та публічності органів влади.

9 Розроблено заходи щодо удосконалення публічного управління через інструменти впливу на публічну владу. Основою удосконалення публічного управління через залучення громадян до вироблення публічних рішень є ефективна співпраця органів влади та ІГС. Тому в роботі запропоновані заходи, які здатні покращити рівень співпраці між органами публічної влади

та ІГС: детальне вивчення нормативно-правової щодо інструментів взаємодії органів публічної влади та ІГС, забезпечення підвищення кваліфікації публічних службовців та представників ІГС, стажування представників ІГС в органах влади та навпаки, створення умов для проведення громадських експертиз тощо. Наведені заходи дозволять налагодити контакт між представниками органів влади та ІГС, сприятимуть підвищенню рівня їх професіоналізму, а також впровадженню нових форм взаємодії та співпраці

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

1) Світличний О.В. Впровадження концепцій управління людськими ресурсами в систему державного управління/О.В. Світличний// Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Вітчизняна наука на зламі епох: проблеми та перспективи розвитку»: Зб. наук. праць. – Переяслав-Хмельницький, 2019. – Вип. 52. – 32-35

2) Світличний О.В. Зарубіжний досвід управління людськими ресурсами в системі регіональної влади/О.В. Світличний// Матеріали I Міжнародної науково-практичної інтернет –конференції «Інтеграція освіти, науки та бізнесу в сучасному середовищі: літні диспути»– м.Днапро,2019 -с.120-122

АНОТАЦІЯ

Світличний О.В. Удосконалення публічного управління через інструменти впливу на публічну владу в Україні

В магістерській роботі автором розглянуто сукупність теоретико-методичних, науково-практичних Проаналізовано прикладні положення щодо удосконалення публічного управління через інструменти впливу на публічну владу. Запропоновано прикладні положення щодо удосконалення публічного управління через інструменти впливу на публічну владу підвищення рівня ефективності, рівень керованості

Ключові слова: публічне управління, інструменти впливу, удосконалення, публічна влада

SUMMARY

Svitlichnyy OV Improvement of public administration through instruments of influence on public authority in Ukraine

In the master's work the author considered a set of theoretical, methodological, scientific and practical applications are applied. Provided application provisions for improving public administration through tools for influencing public authorities to improve efficiency, controllability

Keywords: public administration, tools of influence, improvement, public authority

Комп'ютерний набір і верстка
О.В Світличний

Підп. до друку 05.02.2018. Формат 60x84 1/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman. Друк
офсетний.
Ум. друк. арк. 0,9. Обл.-вид.арк.0,9. Тираж 10 прим.
Замовлення № ___

Надруковано в КП «Міська друкарня»
61002, м. Харків, вул. Алчевських, 44
Свідоцтво про державну реєстрацію:
серія ДК № 3613 від 29.10.2009р.